

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1265/06
05.07.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića i Predraga Trifunovića, članova veća, u pravnoj stvari tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tužene Republike Srbije - MUP RS, koju zastupa Javno pravobranilaštvo RS u Beogradu, radi naknade štete, rešavajući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž. 5196/05 od 21.12.2005. godine, u sednici održanoj 05.07.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužene izjavljena protiv presude Okružnog suda u Beogradu Gž. 5196/05 od 21.12.2005. godine u stavu prvom, trećem i četvrtom izreke.

ODBIJA SE kao neosnovan zahtev tužioca kojim je tražio da mu se dosude troškovi odgovora na reviziju.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Prvog opštinskog suda u Beogradu P.9564/03 od 26.10.2004. godine u stavu prvom izreke delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca pa je tužena obavezana da tužiocu na ime nematerijalne štete isplati i to za pretrpljene duševne bolove usled umanjenja opšteživotne aktivnosti iznos od 180.000,00 dinara, za pretrpljeni strah iznos od 150.000,00 dinara i za povredu ugleda, časti, slobode i prava ličnosti iznos od 400.000,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom na navedene iznose počev od 26.10.2004. godine pa do konačne isplate, sve u roku od 15 dana od prijema prepisa presude. U stavu drugom izreke iste presude odbijen je tužbeni zahtev preko dosuđenih a do traženih iznosa i to za pretrpljene duševne bolove usled umanjenja opšteživotne aktivnosti do iznosa od 200.000,00 dinara, za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti do iznosa od 2.600.000,00 dinara, kao neosnovan, dok je u stavu trećem izreke tužena obavezana da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 119.300,00 dinara u roku od 15 dana od dana prijema prepisa presude.

Rešavajući po žalbama parničnih stranaka izjavljenih protiv te presude, Okružni sud u Beogradu je presudom Gž.5196/05 od 21.12.2005. godine u stavu prvom izreke odbio kao neosnovanu žalbu tužioca i potvrdio prvostepenu presudu u delu stava drugog izreke, koji se odnosi na naknadu za pretrpljene duševne bolove usled umanjenja životne aktivnosti. U stavu drugom izreke presude odbijena je kao neosnovana žalba tužene i potvrđena prvostepena presuda u delu stava prvog izreke koji se odnosi na dosuđenu naknadu za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti tužioca u iznosu od 400.000,00 dinara sa pripadajućom zakonskom kamatom, dok je u stavu trećem izreke preinačena prvostepena presuda u stavu prvom izreke koji se odnosi na dosuđenu naknadu za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opšteživotne aktivnosti i za pretrpljeni strah, pa je tužena obavezana da tužiocu za umanjenje opšteživotne aktivnosti isplati iznos od 150.000,00 dinara, a za pretrpljeni strah iznos od 100.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 26.10.2004. godine pa do isplate u roku od 15 dana po prijemu prepisa presude, dok je u preostalom delu tužbeni zahtev odbijen i to za iznos od 30.000,00 dinara za pretrpljene duševne bolove usled umanjenja opšteživotne aktivnosti i 50.000,00 dinara za pretrpljeni strah sa pripadajućom kamatom. U stavu četvrtom izreke preinačena je prvostepena presuda u delu stava drugog izreke kojom je odlučeno o zahtevu za naknadu za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti tužioca, pa je tužena po tom osnovu obavezana da tužiocu isplati pored iznosa dosuđenog u stavu prvom izreke prvostepene presude iznos od još 200.000,00 dinara sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom počev od 26.10.2004. godine pa do isplate, dok je u preostalom delu zahtev za ovaj vid štete i to za iznos za još od 2.000.000,00 dinara sa pripadajućom kamatom odbijen kao neosnovan. U stavu petom izreke tužena je obavezana da tužiocu na ime troškova celog parničnog postupka isplati iznos od 119.300,00 dinara u roku od 15 dana po prijemu presude i pod pretnjom izvršenja.

Protiv navedene drugostepene presude Okružnog suda u Beogradu tužena je blagovremeno izjavila reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Tužilac je dostavio odgovor na reviziju za naknadu i istakao zahtev za naknadu troškova davanja odgovora na reviziju.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl.386. ranije važećeg Zakona o parničnom postupku, u vezi čl.491. stav 4. sada važećeg Zakona o parničnom postupku ("Sl.glasnik RS" br.125/04), Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

II provedenom postupku nema hitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl.354. stav 2. tač.11. ZPP na koju

U provednom postupku nema bilo koje povrede odredaba parničnog postupka iz čl.391. stav 2. i čl.11. ZPP na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a u reviziji tužene se posebno ne ukazuje na postojanje drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija može izjaviti.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, u martu mesecu 2003. godine, posle ubistva predsednika tadašnje Vlade Republike Srbije dr Zorana Đinđića, u sredstvima javnog informisanja i to na naslovnim stranama više dnevnih listova, među kojima su "Večernje novosti", "Glas javnosti", kao i u informativnim emisijama na televiziji, objavljena je fotografija tužioca sa njegove vozačke dozvole izdate od strane MUP-a RS u ___ . godine, uz obaveštenje MUP-a da je to fotografija osobe koja je značajno umešana u ubistvo predsednika Vlade RS, te se apeluje na građane da ukoliko imaju bilo kakvu informaciju o osobi sa fotografije, to jave najbližoj stanici milicije. Tužilac, koji je inače u to vreme bio zastavnik u Vojsci Srbije i Crne Gore i član vojnog orkestra, za to je saznao od prijatelja i brata, pa se s tim u vezi sam prijavio MUP-u, zbog čega je dva puta saslušan radi provere njegovog identiteta i utvrđivanja okolnosti gde se nalazio i šta je radio na dan 12.03.2003. godine, kada je ubijen premijer dr Zoran Đinđić. S tim u vezi, tužilac je priveden i od strane vojne policije i sa njim je od strane pripadnika vojne policije obavljen razgovor na iste okolnosti. Nakon određenih provera i utvrđivanja od strane MUP-a da je napravljena greška u vezi objavljivanja fotografije tužioca, nije odmah objavljen demanti u sredstvima javnog informisanja da je osoba sa objavljene fotografije značajno umešana u ubistvo premijera, već je to učinjeno tek nakon nekoliko dana. Za to vreme tužilac je trpeo strah visokog intenziteta i to egzistencijalni strah, a bio je izložen psihološkom pritisku koji je ostavio posledice na njegovo psihičko zdravlje. Posle istražnog postupka oboleo je od posttraumatskog stresnog poremećaja, psihičke bolesti nastale kao posledica pretrpljenog straha i psihološkog pritiska. Zbog posttraumatskog stresnog poremećaja kod tužioca je došlo do umanjavanja opšteživotne aktivnosti 15% koji se ogleda u postojanju depresivne anhedonije.

Kod tako utvrđenog činjeničnog stanja, koje se prema čl.385. stav 3. ZPP revizijom ne može pobijati, pravilan je zaključak nižestepeni sudova da tužiocu u vezi nastalog događaja pripada pravo naknade nematerijalne štete kako za pretrpljeni strah tako i za duševne bolove zbog umanjavanja opšteživotne aktivnosti i povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti. Ta šteta po tužioca je nastala nepravilnim radom organa tužene u vezi sa vršenjem svojih funkcija, pa je tužena odgovorna da tu štetu tužiocu i naknadi, shodno odredbi čl.172. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima. Visina utvrđenih naknada od strane drugostepenog suda za pojedine vidove nematerijalne štete je adekvatna procentu umanjavanja opšteživotne aktivnosti tužioca, intenzitetu i dužini pretrpljenog straha, kao i pretrpljenih duševnih bolova tužioca zbog povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti povodom navedenog događaja i odmerena je u svemu shodno odredbi čl.200. ZOO, pa je drugostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je prvostepenu presudu preinačio i tužiocu na ime nematerijalne štete za pretrpljeni strah dosudio iznos od 100.000,00 dinara, za umanjene opšteživotne aktivnosti 150.000,00 dinara i za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda, časti, slobode i prava ličnosti iznos od 600.000,00 dinara.

Tužena u reviziji ističe da ne osporava da tužiocu pripada pravo na naknadu nematerijalne štete zbog povrede ugleda i časti, ali smatra da je dosuđivanjem pravične naknade tužiocu po tom osnovu isti obeštećen za sve psihičke patnje koje je tom prilikom pretrpeo, uključujući i naknadu štete za pretrpljeni strah i smanjenu životnu aktivnost, pa samim tim nema pravo i na posebnu novčanu naknadu po tom osnovu. Međutim, ovakvi revizijski navodi se ne mogu prihvatiti kao osnovani, jer u smislu čl.200. stav 1. ZOO, umanjene životne aktivnosti i pretrpljeni strah, ako njegova jačina i trajanje to opravdava, predstavljaju posebne vidove nematerijalne štete za koju se dosuđuje pravična naknada, nezavisno od nematerijalne štete koja se dosuđuje za povredu ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti.

Takođe se neosnovano u reviziji tužene ističe da je dosuđena naknada nematerijalne štete zbog povrede ugleda, časti i slobode tužioca previsoko odmerena, jer je drugostepeni sud prilikom odlučivanja o njenoj visini vodio računa o značaju povređenog dobra i cilju kome ta naknada služi, kao i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

Sa gore iznetih razloga, a na osnovu čl.393. ZPP, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci ove presude u stavu prvom.

Odbijen je zahtev tužioca da mu se dosude troškovi davanja odgovora na reviziju, jer po oceni Vrhovnog suda ti troškovi nisu bili neophodni u smislu čl.155. ZPP.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić,s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

vg